

Spis treści

| | |
|--|----|
| 1. Wstęp | 7 |
| 2. Metody taksonomiczne jako narzędzie syntezy w badaniach historycznych | 15 |
| 2.1. Istota metod taksonomicznych | 16 |
| 2.2. Podział metod taksonomicznych | 18 |
| 2.3. Zagadnienia historyczne wspomagane metodami taksonomicznymi | 19 |
| 2.4. Grupowanie jako proces badawczy | 26 |

Zagadnienia teoretyczne

| | |
|---|-----|
| 3. Podstawowe zagadnienia wielowymiarowej analizy statystycznej | 31 |
| 3.1. Zbiorowość i jednostki zbiorowości | 31 |
| 3.2. Cechy zbiorowości, pomiar i zmienne | 32 |
| 3.3. Typy skal pomiarowych | 35 |
| 3.4. Normalizacja zmiennych | 40 |
| 4. Miary podobieństwa i niepodobieństwa | 49 |
| 4.1. Miary odległości | 50 |
| 4.2. Miary podobieństwa | 63 |
| 4.3. Współczynniki korelacji | 76 |
| 4.4. Pomiar podobieństwa i niepodobieństwa w sytuacjach specyficznych | 86 |
| 5. Dobór zmiennych do badania | 97 |
| 5.1. Wstępna statystyczna selekcja zmiennych | 99 |
| 5.2. Dualne procedury taksonometryczne | 99 |
| 5.3. Bezpośredni wybór zmiennych diagnostycznych | 110 |
| 5.4. Dobór zmiennych w przypadku badań przekrojowo-czasowych | 114 |
| 6. Wybrane metody hierarchiczne i kombinatoryczne | 117 |
| 6.1. Hierarchiczne metody analizy skupień | 118 |
| 6.2. Metody kombinatoryczne analizy skupień | 144 |
| 6.3. Ocena grupowania | 149 |

Przykłady zastosowania metod taksonomicznych

| | |
|---|-----|
| 7. Regionalizacja na przykładzie grupowania powiatów ze względu na sytuację demograficzną w departamencie poznańskim w 1810 r. | 163 |
| 7.1. Przygotowanie danych demograficznych do badań wielowymiarowych | 164 |
| 7.2. Dobór zmiennych diagnostycznych | 169 |
| 7.3. Macierz odległości jako podstawa grupowania hierarchicznego | 171 |
| 7.4. Macierz sąsiedztwa terytorialnego C w regionalizacji | 172 |
| 7.5. Grupowanie powiatów metodą Warda | 174 |
| 7.6. Ocena grupowania i opis uzyskanych wyników | 178 |
| 8. Weryfikacja hipotez historycznych na przykładzie regionalizacji produkcji rolniczej na części ziem polskich w okresie międzywojennym (od 1939 do 1945 r. tworzących tzw. Kraj Warty) | 183 |
| 8.1. Zarys problemu | 183 |
| 8.2. Dane ilościowe wyrażone w skali porządkowej | 184 |
| 8.3. Normalizacja zmiennych wyrażonych w skali porządkowej | 186 |
| 8.4. Dobór zmiennych diagnostycznych z wykorzystaniem taksonomii wrocławskiej | 187 |
| 8.5. Wyznaczenie macierzy odległości i grupowanie powiatów | 191 |
| 8.6. Ocena grupowania i opis uzyskanych wyników | 194 |

| | | |
|----------|--|-----|
| 9. | Periodyzacja w badania historycznych na przykładzie struktury gałęziowej produkcji czystej w przemyśle uspołecznionym w latach 1958-1989. | 199 |
| 9.1. | Różne spojrzenia na periodyzację gospodarki okresu powojennego w Polsce | 199 |
| 9.2. | Dane ilościowe w porównaniach dynamicznych | 200 |
| 9.3. | Normalizacja zmiennych w zagadnieniach dynamicznych | 202 |
| 9.4. | Wstępna statystyczna selekcja zmiennych i dobór zmiennych diagnostycznych. | 203 |
| 9.5. | Periodyzacja z wykorzystaniem metod hierarchicznych | 208 |
| 9.6. | Ocena grupowania i synteza historyczna uzyskanych wyników | 213 |
| 10. | Grupowanie obiektów historycznych na przykładzie rzemiosła wiejskiego we wsi Odrowąż i Waksmund w 1970 r. | 221 |
| 10.1. | Opis wcześniejszych badań. | 221 |
| 10.2. | Dane ilościowe w skali nominalnej w badaniach historycznych | 222 |
| 10.3. | Metoda eliminacji wektorów w sytuacji doboru zmiennych diagnostycznych | 223 |
| 10.4. | Wyznaczenie macierzy odległości dla zmiennych wyrażonych w skali nominalnej | 226 |
| 10.5. | Grupowanie warsztatów i wybór ostatecznego wyniku w oparciu o wskaźnik <i>GSI</i> | 227 |
| 10.6. | Charakterystyka uzyskanych wyników. | 230 |
| 11. | Zagadnienie identyfikacji na przykładzie grupowania dokumentów lub tekstów historycznych | 233 |
| 11.1. | Dane ilościowe w procesie grupowania dokumentów lub tekstów | 234 |
| 11.2. | Dobór zmiennych diagnostycznych metodą Czekanowskiego. | 234 |
| 11.3. | Grupowanie dokumentów lub tekstów w oparciu o różne miary odległości | 238 |
| 11.4. | Ocena uzyskanych wyników na podstawie wartości wskaźnika <i>C-Calińskiego-Harabasza</i> | 241 |
| 12. | Synteza przestrzenno-czasowa na przykładzie struktury wpływów podatkowych z działalności indywidualnych w powiatach województwa poznańskiego w latach 1958-1970 | 247 |
| 12.1. | Znaczenie rzemiosła i innych działalności indywidualnych w pierwszych latach po wojnie | 248 |
| 12.2. | Dane w zagadnieniach przestrzenno-czasowych | 250 |
| 12.3. | Normalizacja zmiennych za pomocą przekształceń ilorazowych. | 251 |
| 12.4. | Dobór zmiennych diagnostycznych z wykorzystaniem taksonomii wrocławskiej. | 252 |
| 12.5. | Wyznaczenie liczby skupień w badaniach przestrzenno-czasowych | 255 |
| 12.6. | Regionalizacja powiatów województwa poznańskiego ze względu na strukturę wpływów podatkowych .. | 258 |
| 12.7. | Periodyzacja okresu 1958-1970 ze względu na zmiany strukturalne w działalnościach indywidualnych. ... | 264 |
| 12.8. | Podsumowanie badań przestrzenno-czasowych | 266 |
| 13. | Zakończenie | 275 |
| 14. | Bibliografia | 279 |
| Aneks A. | Dane ilościowe | 295 |
| Aneks B. | Metody hierarchiczne i kombinatoryczne w programie <i>Statistica</i> | 309 |
| Aneks C. | Główne oznaczenia i symbole | 337 |